

ПРАВА ЛЮДИНИ ЯК ФАКТОР СУСПІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Сагайдак В.М.

(наук. кер. – доц. Пивоварська К.Б.)

магістрантка природничого факультету

*Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

**ПРАВА ВАГІТНИХ ЖІНОК:
ЯК НЕ ПОТРАПИТИ В ПАСТКУ?**

Вагітність – це один із найважливіших періодів у житті кожної жінки. Це особливий стан, коли відбуваються кардинальні зміни. Але ці особливості полягають не лише у фізіологічних та психологічних змінах, але і у правовій сфері. Сьогодні, в умовах демографічної кризи, проблема захисту прав майбутньої мами особливо актуальна.

Знати свої права – це обов'язок кожного громадянина нашої країни. Особливо гостро це питання постає у період вагітності. Держава охороняє сім'ю, дитинство, материнство, батьківство, забезпечує охорону прав матері, батька, дитини, створює умови для зміцнення сім'ї. Але дуже важко зорієнтуватися як поводити себе у тих чи інших ситуаціях, не знаючи власних прав. Тому дуже важливою є обізнаність майбутньої матері щодо її правового статусу.

Для того, щоб захистити себе і дитину під час вагітності та пологів, жінка повинна усвідомлювати, що держава гарантує їй ряд прав, які забезпечать здоров'я і благополуччя мами і малюка. Перш за все це шанобливе і гуманне ставлення з боку медичного та обслуговуючого персоналу. Адже дуже важливо, щоб жінка почувала себе комфортно у колі працівників лікарні.

Чи не найважливішим правом вагітної є вибір лікаря, в тому числі сімейного і лікуючого, з урахуванням його згоди, а також вибір лікувально-профілактичного закладу відповідно до договорів обов'язкового і добровільного медичного страхування.

Право вагітної на обстеження, лікування та утримання в умовах, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам, забезпечує спокій та впевненість у правильності дій лікарів. Крім цього майбутня мама має право на полегшення болю, пов'язаного з захворюванням і (або) медичним втручанням, доступними способами і засобами [1].

Важливим є правовий аспект збереження в таємниці інформації про факт звернення за медичною допомогою, про стан здоров'я, діагноз та інших відомостей, отриманих при обстеженні та лікуванні вагітної пацієнтки [3].

І хоч лікарня тепер для майбутньої матусі стає «другим домом» ніхто ще не скасував право вагітних продовжувати працювати. У цей і так непростий період для кожної жінки, окрім токсикозу та набряклих ніг, чимало майбутніх мам мають проблеми на роботі. Незважаючи на те, що попереду – відпустка по вагітності та пологах, представницям чарівної статі потрібно й надалі заробляти собі на життя, проте чимало роботодавців вважають їх безперспективними працівниками.

В Україні роботодавці до майбутніх мам ставляться по-різному. Тому в цьому плані теж головне – знати свої права. Трудові права вагітної жінки регулюються Кодексом законів про працю України. Варто запам'ятати ряд простих положень підтверджених законом для того, щоб уберегти себе від неправомірних дій роботодавця:

1. Закон забороняє роботодавцям відмовляти жінці у прийомі на роботу, якщо вона вагітна.

2. Вагітних не можна звільняти! Виняток становлять випадки повної ліквідації підприємства, установи або організації, коли допускається звільнення з обов'язковим працевлаштуванням.

3. Заборонено залучати майбутніх мам до чергувань у нічну зміну, понаднормової роботи, праці у вихідні дні та відряджень.

4. На прохання вагітної жінки роботодавець зобов'язаний встановити їй неповний робочий день або тиждень. Оплата праці відбувається пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку.

5. Майбутню породіллю повинні перевести на легшу роботу, зі збереженням середньої заробітної плати. До вирішення цього питання жінка тимчасово не працює. За всі пропущені в цей періодні за нею зберігається середній заробіток.

6. Майбутнім мамам знижують норми виробітку та обслуговування або переводять на іншу роботу [2].

7. Надаючи відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами, роботодавець повинен, згідно із заявою жінки, додати до неї щорічну основну або додаткову, незалежно від тривалості роботи працівниці на підприємстві.

8. За бажання працівниці їй надають відпустку з догляду за дитиною до трирічного віку. За цей період мама отримує допомогу за державним соціальним страхуванням [2].

Майбутня мама на будь-якому етапі вагітності, пологів та післяпологового періоду повинна чітко знати свої права. При появі сумнівів у правомірності дій колег, роботодавця, соціальних структур і медичних організацій вагітна може проконсультуватися з юристом у міському центрі підтримки сім'ї або отримати індивідуальну юридичну консультацію.

Таким чином вагітна жінка має низку прав і свобод, які покликані забезпечувати можливість матеріального та морального благополуччя її та майбутньої дитини.

Література:

1. Голяченко О. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / О. Голяченко. – К.: Вігай, 2003 – 198 с.
2. Кодекс законів про працю України: Офіційний текст. – К.: Атіка, 2009. – 104 с.
3. Трудове право України у запитаннях та відповідях: Навчально-методичний посібник / За ред. В.В. Жернакова. – Х.: «Одіссей», 2010. – 280 с.

Міщенко Н.О.

(наук. кер. – доц. Пивоварська К.Б.)

*маїстрантка природничого факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАГАЛЬНО-
ОСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З ФОРМУ-
ВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ**

Здоров'я дітей – найцінніше надбання цивілізованого суспільства. Найбільше свого часу учні проводять у межах школи, тому й найбільша частина роботи з формування навичок здорового способу життя має бути проведена у школі. Школа зобов'язується проводити велику кількість заходів із питань збереження здоров'я, адже формування здорового способу життя є важливою умовою для розвитку всебічно обізнаної та творчої особистості.

Конституція України дає визначення здоров'я людини як найвищої соціальної цінності [3, с.3], а згідно із статтею 49 – кожна людина має право на охорону здоров'я [3, с.13]. Другим, за юридичною вагою, після Конституції, правовим актом щодо здоров'я населення, є, так звана, Медична Конституція України — Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», де сформульована концептуальна стратегія формування здорового способу життя [1, с.2].

У процесі фізичного виховання особистості школа вирішує завдання зміцнення здоров'я, загартування організму, поліпшення фізичного розвитку, підвищення захисних функцій організму, виховання моральних та вольових якостей, виховання інтересу до регулярних занять різними видами спорту, пояснення необхідності ведення та значення здорового способу життя, принципів гігієни, правильного режиму праці та відпочинку, здорового харчування.